MIELIPIDE

Kuka hullu vielä pinoaa puita? Ne tehdään säkkiin ja käsitellään koneellisesti. **COWBOY VERKON VIIKON KYSYMYKSESTÄ**

LUKIJALTA

Kahdesta portaasta nelitasoiseen himmeliin

Hallituksen sote-uudistuksen julkisena tavoitteena on ollut koota sote-palveluita selkeämmiksi ja toimivammiksi kokonaisuuksiksi. Erityisesti kokoomus, SDP ja vihreät ovat myös avoimesti yhdistäneet hankkeen suurkuntien aikaansaamiseen ja kritisoineet kuntien nykyisiä toimintamalleja kuten kuntayhtymiä ”hallintohimmeleiksi”.

Oman parikymmenvuotisen kokemukseni nojalla sanoisin, että nyt se todellinen hallintohimmeli vasta syntyykin.

Tähän saakka sosiaali- ja terveydenhoidon peruspalvelut ovat olleet kuntien tai niiden muodostamien yhteistoimintaalueiden vastuulla ja erikoissairaanhoidosta ovat vastanneet kuntien muodostamat sairaanhoitopiirit.

Vaativia sosiaalipalveluja ovat hoitaneet niin ikään kuntayhtymät. Kunnilla ja kuntayhtymillä on ollut luonnollisesti mahdollisuus tuottaa palvelut itse tai ostaa niitä yksityiseltä palveluntuottajalta ja kolmannelta sektorilta.

Jo ennen Kataisen hallituksen aloittamista meneillään oli kaksi myönteistä uudistussuunnitelmaa, joihin päättäjät ja asiantuntijat suhtautuivat pääasiassa myönteisesti.

Erikoissairaanhoitoa haluttiin koota laajempiin vastuualueisiin paremman hoidonporrastuksen aikaansaamiseksi ja tuloksekkuuden parantamiseksi. Toisaalta perustasolla haluttiin tiivistää sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteyttä.

Molemmissa hankkeissa olisi ollut tarpeeksi tehtävää jo entisellä kaksitasoisella mallilla. Mutta nyt ei suinkaan tapahdu tavoiteltu yksinkertaistuminen vaan monimutkaistuminen. Miten?

Sote-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy lähinnä maakuntatasoisille vastuukunnille tai kuntayhtymille. Seuraavaksi vastuukunnan tai kuntayhtymän on tietysti neuvoteltava kuntien kanssa siitä, mitä palveluja kussakin kuntakeskuksessa tai terveyskeskuksessa on tarjolla, kuka niitä tuottaa ja mihin hintaan.

Ennustan, että suuressa osassa maata tehdään sopimuksia, joissa vastuukunta järjestää palvelut ostamalla ”alaisiltaan” asiakaskunnilta suurin piirtein ne palvelut, joita nämä kunnat nyt itse tuottavat. Sama kuntaorganisaatio toimii sekä tilaajana että tuottajana. Hiekkalaatikko on valmis.

Uusi porras hallintoon syntyy siitä, että tällä hetkellä osa kunnista saa perustason sote-palvelut kuntayhtymältä, johon kuuluu. Nämäkin kunnat joutuvat neuvottelemaan erillisinä kuntina ratkaisut uuden vastuukunnan kanssa.

Näin ne entisen yhden organisaation asemesta kuuluvat kahteen ulkopuoliseen organisaatioon sen lisäksi, että ne tuottavat kuitenkin itse tai ostavat osan sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvistä toiminnoista.

Erikoissairaanhoidon järjestäminen laajempien erva-alueiden toimesta on hyvä ratkaisu. Mutta kun hallitus päätti poliittisista syistä, että myös yli 20 000 asukkaan kunnat voivat itse järjestää joitakin erikoissairaanhoidon palveluita, uudistuksen tarkoitus vesittyy.

Jatkossa tällaiset kunnat tulevat kahden tason asemesta kuulumaan neljään organisaatioon, kun niillä on ensinnäkin oma palvelujen järjestämisoikeus, toiseksi niillä on menneen Paras-hankkeen mukaisia seudullisia kuntayhtymiä, jotka ne haluavat säilyttää, kolmanneksi ne kuuluvat kuitenkin sote-palvelujen osalta maakunnalliseen vastuukunta- tai kuntayhtymärakenteeseen ja lisäksi erikoissairaanhoidossa erva-alueeseen.

Käytännössä tämä johtaa Suomessa kymmenien tuhansien palvelusopimusten, tasomäärittelyjen ja kilpailuttamisten uusimiseen, valitusten ja valtakamppailujen kierteeseen.

Hallinto monimutkaistuu ja paisuu, vastuu muuttuu epäselvemmäksi ja uudistuksen terveydelliset, sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt jäävät vähintäänkin epäselväksi.

Uudistus, jota asiantuntijat eivät tue, eivätkä sen siunanneet ministeritkään ymmärrä, kannattaisi keskeyttää ennen lisävahinkojen syntymistä.

Ossi Martikainen
kunnanhallituksen puheenjohtaja (kesk.)
Lapinlahti

KIMMO HAIMI

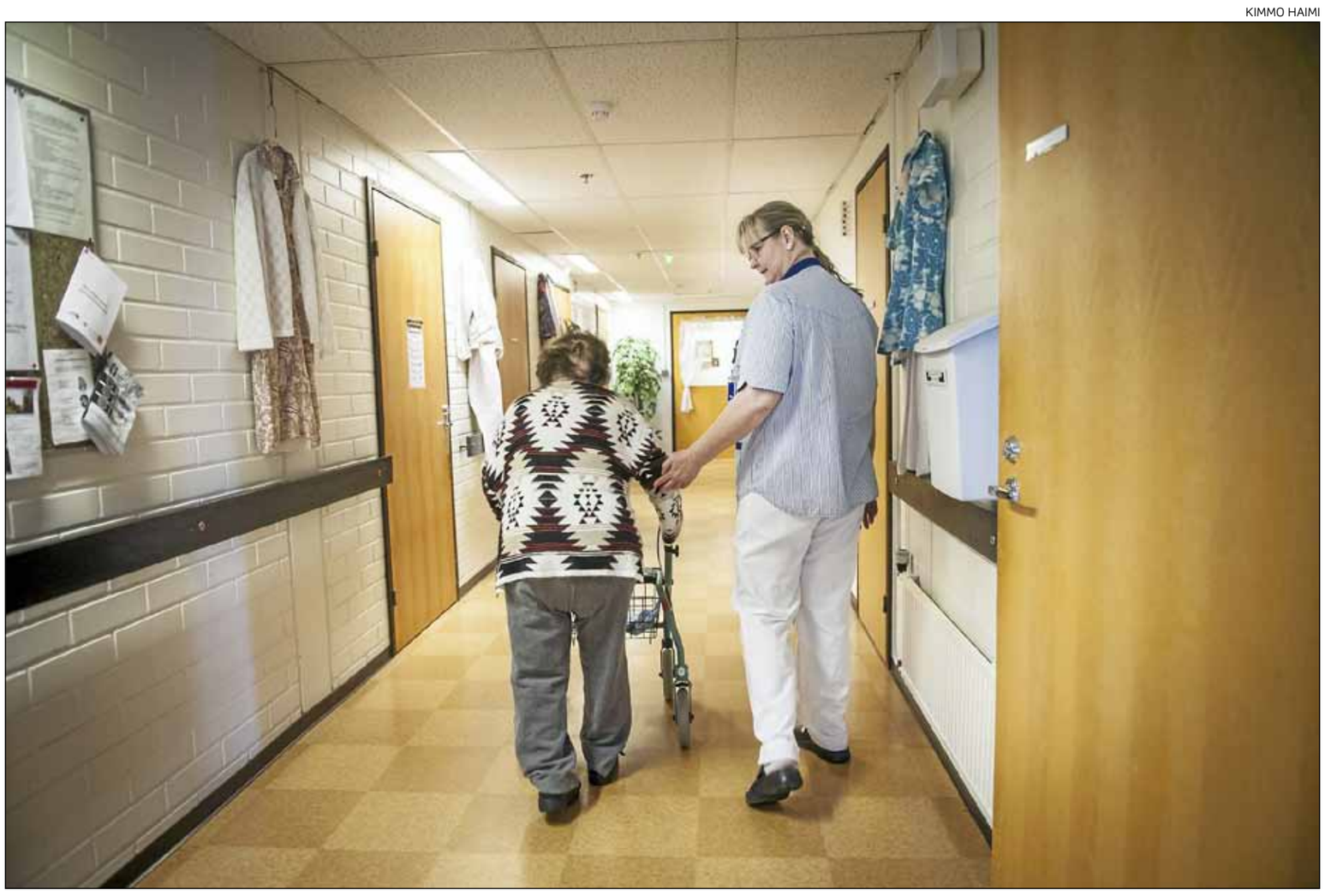

Jonkun on kunnissa otettava vastuu siitä, että vanhuksen muuttoja kauas kotoa vältetään, kirjoittaa Minna Reijonen.

Harppimalli käyttöön

Kuntakoon kasvaessa on laitoshoitopaikkojen etäisyys kodista otettava tarkasteluun. Kunnat suurenevat kuntaliitosten myötä. Matka kunnan rajalta toiselle kasvaa.

Laitoshoitopaikka saattaakin olla yllättäen toisella puolella jättikuntaa. Välimatka kotiseudulla asuviin omaisiin pitenee ja vierailut vaikeutuu. Jopa aviopuolisot saatetaan erottaa pitkien matkojen päähän toisistaan.

Mielestäni olisi aika määritellä selvät kriteerit sille, kuinka kaukana kotoa laitoshoitopaikka saa olla. Nykyään tilanne on usein ikävä ja vanhusten muuttomatkat pitkiä.

Muuttoja tapahtuu mielestäni liian usein. Tampereen yliopiston tutkimuksen mukaan parin viimeisen elinvuotensa aikana laitoshoidossa oleva vanhus muuttaa keskimäärin seitsemän kertaa. Siis ihan liian usein. Jatkuva muutto rasittaa nuorempiakin.

Ilmiselvästi vanhalle kunnon koulutyökalulle, harpille, olisi töitä. Asettamalla kartalla harpin kuntalaisen kodin kohdalle ja tästä piirtämällä ympyrän voisi määrittää alueellisen sektorin mistä hoitopaikan tulisi löytyä. Mikäli hoitopaikkaa ei tilapäisesti löytyisi läheltä ”harppimallin” mukaisesti, tulisi omaisia kuulla hoitopaikan valinnan suhteen.

Onhan lähihoitopaikka löytynyt ennenkin kuntakoon ollessa pienempi. Miksi se ei siis onnistuisi isommissakin yksiköissä? Tuleeko järisyttävän pitkistä muuttomatkoista tai usein tapahtuvista siirtelyistä säästöjä kenellekään? Luulen vahvasti, ettei tule.

Koti on monelle paikka, jossa halutaan olla viimeiseen asti. Aikoinaan veronsa maksaneet vanhukset ovat oikeutettuja järkevän matkan päässä olevaan laitoshoitopaikkaan, jos kunto ei enää mahdollista kotona asumista. Jonkun on kunnissa otettava vastuu siitä, että vanhuksen muuttoja kauas kotoa vältetään.

Minna Reijonen
Kuopio, Nilsiä
farmaseutti

Kotikiinteistö on hallituksen pankki

Kuntaliiton tilaston mukaan kiinteistöverot ovat keskimäärin nousseet kymmenessä vuodessa jopa 52 prosenttia. Kevään kehysriihessä esitettiin aikomus kerätä oman kodin verottamisella vieläkin enemmän rahaa julkishallinnolle.

Koti on hyvinvointiyhteiskunnan perusasia, siitä ei pitäisi veroa kantaa lainkaan. Kiinteistöveron tarkoituksena oli aiemmin talon ympäristön kunnallistekniikan ylläpito. Verokertymä ylittää nykyisin tämän alkuperäisen tavoitteen.

Asuminen, joka on elämään liittyvä välttämättömyys, on varsinkin pohjolassa ilmaston vuoksi kallista. Hallitus on lisännyt jatkuvasti myös energiaveroja niin, että kodeista on tullut pikku pankkeja joista julkishallinto aina tarvittaessa nostaa rahaa.

Kiinteistöveroa maksavat kaikki joko suoraan, vastikkeen tai vuokran kautta. Omakoti- ja kiinteistöliiton asumisen edunvalvojina tulisikin avata kansalaisaloite kiinteistöverojen kohtuullistamiseksi vakituiseen asumiseen käytettävien talojen osalta.

Esko Järvenpää
Omakotiyhdistyksen pj.
Jämsä

Puntti päähän susitutkijoille

Minä painan yhtä paljon kuin susinarttu eli noin 50 kg. Otsavalo painaa 125 g, mutta susipanta yli 500 g. Otsavalon paino jakautuu symmetrisesti eli akku on niskan puolella ja valo otsalla. Silti otsavalo saa niskat jumiin jo parissa tunnissa.

Miksi tutkijat luulevat ettei yli puolen kilon paino kaulassa jatkuvasti voisi häiritä sutta? Elukan pitäisi vielä hankkia ruokansa hyppäämällä hirven kimppuun melkoinen paino kaulassaan. Ei ihme, mikäli raskautettu eläin saa päänsärkyä ja joutuu hakemaan ravintoaan vaikka pihakoirista.

Taannoin Suomessa yritettiin tutkia kotkia asentamalla niiden toiseen jalkaan gps-lähetin, joka painoi 25 g. Ilmeni, ettei epätasapainoon joutunut kotka pystynyt iskemään korkeuksista saaliinsa kimppuun. Kotkat kuolivat nälkään tutkimuksen takia.

Laittakaa susitutkijat omaan kaulaanne paino, joka on noin prosentti teidän omasta painostanne ja menkää opiskelemaan vähin äänin haudattua kotkatutkimusta. Satakiloinen mies saisi laittaa kaulaansa kilon punnuksen ja yrittää pärjätä ruuanhankinnassa.

Onnistuuko?

Eva Jansson
Kuru

3-tie, Parkano ja Ikaalinen

Iso kiitos näiden paikkakuntien metsäisille henkilöille, jotka ovat raivanneet ja pystykarsineet 3-tien varret siistiksi.

Tietä käyttävien autoilijoiden liikenneturvallisuus on huomattavasti parantunut. Hirvieläimet näkyvät paljon aikaisemmin, jos ne tietä aikovat ylittää.

Lisäksi puuston koko on selvästi kasvanut, kun aikaisemmin oli paljon risukkoa. Läpikulkijana oikein odottaa sitä puhdistettua kohtaa, kyllä siinä silmä lepää.

Satunnainen matkailija
Pohjanmaalta

» Hirvieläimet näkyvät paljon aikaisemmin, jos ne tietä aikovat ylittää.

Kirjoita napakasti

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu on yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.

Toimitus

Remonttimurhe

Lehmät ei tykkää navettaremonteista. **Solut taivaissa**

Särkijärvelle

”Petoviha” syntyy (oikeasti) petojen ylisuojelusta! **Tiedoksi**

Vaarallinen leikkaus

Hallituksen päätös poistaa palokuntien valtionavut, heikentää turvallisuutta! **Mieletöntä!**

Tuki kaikille

MTK! Nyt on edunvalvonnan paikka. Kaikki pellot on saatava tasapuolisesti tukien piiriin. **Ei nimimerkkiä**

Radiatamännystä

(MT 28.3.) Talvella kaadettuun ja keväällä tuppeensahattuun, taapeloituun ja sateelta suojattuun laatupuuhun ei sinistäjä tietä löydä. **Loso**

Rahat meni

Hävinneitten hallitukselta 180 miljoonaa Kyprokselle suomalaisten rahoja! **Ei nimimerkkiä**

Väljästi ja suojaan

Halot vaan pinoon mieluummin ilmavasti ja sadevesiltä suojaan. Siinä ne sitten kuivaa säästä ja ajasta riippuen. **Näin on**

Väärin kuolattu

Meillä monet suorastaan kuolaavat kaiken ulkomaalaisuuden perään. Eikä heitä säikäytä mitkään lihaskandaalikaan, kunhan liha on sitä eksoottista ulkolaista. **Ei nimimerkkiä**

Kuka uskaltaa?

Kellä hallituspuolueen edustajalla on ensimmäisenä munaa sanoa, että euro ja unioni oli tässä ja so what? **Jaakko Tomperi**

Sanonta

Vuotaa, kuin kehysriihen katto. **Ajankohtainen**

Alarodulle

Ilkka Alarodulle tiedoksi: luomumaidon saa vain pastöroida ja se ei pidennä saksalaisen maidon myyntiaikaa. Missähän saavat rehun, kun on EU:n saastuttaneet? **Ei nimimerkkiä**

Paha panta

Karhun kaulanympärys voi vaihdella kymmeniä senttejä. Panta on siten kuristavana törkeää eläinrääkkäystä! **Petobingoa**

Työ valuu ulos

Lääketehdas Santen lopettaa Suomessa. Liian kallista. Etujärjestöt hoi! Lisää liksaa vaan kaikille, niin sama meno jatkuu syksyn jälkeenkin. **Oloneuvos**

Pelin henki

Ensin Eurooppa kyykkyyn yhteisvastuullisella velalla. Sitten EU:n ja USA:n vapaakauppasopimus, ja jenkit ostaa täältä kaiken mitä ostettavissa on. **The End**

Jäävi asiassaan?

Pauline Koskelon huoli oikeuslaitoksen riippumattomuudesta; eihän sovi, että oikeuden ja ’Me asianajajat’-mafian tuottoisaan toimintaan kukaan puuttuu! **Ei nimimerkkiä**

Ruuan hinta

Esim. viljan hinta ei ole noussut, on jopa alempana kuin kuusi vuotta sitten. Ja selityksiä riittää. **Sarvikuonojen maa**

Kartat

On näköjään taas kilpailutettu digi-karttojen toimittaja, ainakin meidän kartat on piirtänyt sokea-Reetta. **Ei nimimerkkiä**

VIERASKOLUMNI

Seuraava hallitus on kolmen kauppa

Uusimmat galluptulokset kertovat, että neljä suurinta puoluetta mahtuvat virhemarginaalin sisään. Pääministeri Kataisen tilkkutäkkihallitus on huojumista päivästä toiseen.

Meno on kuin Euroopan unionissa. Kokouksia pidetään ja päätöksiä tehdään. Sitten pidetään kokouksia, joissa yritetään selvittää, mitä edellisessä kokouksessa oli sovittu. Huonoa päätöksentekoa – ja kallista.

Tämä hallitus syntyi sen vuoksi, että Perussuomalaiset ei suostunut EU-pankki ja valtiotukien maksajiksi ja takaajiksi. Keskusta kärsi murskatappion, koska se oli ollut tämän tukipolitiikan aloittaja.

Tämä on surkea tilanne, josta Suomi kärsii pahimmassa tapauksessa vielä kaksi vuotta. Parempi vaihtoehto oli tarjolla. Suomen olisi pitänyt ilmoittaa,että tukitoimet ovat laittomia ja siksi Suomi ei ole niissä mukana.

Seuraavan hallituksen muodostaa kolme näistä neljästä suurimmasta puolueesta. Kukaan ei halua joutua takiaispuolueiden vangiksi. Kysymys on siitä, mitkä kolme ovat hallituksessa ja kuka on oppositiossa vihreiden ja vasemmistoliiton kanssa. RKP:n vuosikymmeniä jatkunut hallitustaival päättyy, jo on aikakin.

Hallituskaavailut ovat kulisseissa jo täydessä käynnissä. Kokoomus ei ole enää itsestään selvä hallituspuolue, pikemminkin se on suurimmassa vaarassa pudota kelkasta, jos eurokriisi hellittää. Kokoomuksessa tiedetään tämä. Se hermostuttaa.

Karhua ei tietenkään pidä nylkeä ennen kuin se on kaadettu. Suomen kansa päättää vaaliuurnilla vaalituloksen. Liika into saattaa kostautua, eikä hallituspohjasta paljon kannata räikkää soittaa.

Kataisen kakkoskuusikkohallitusta ei kukaan halua. Vaihtoehtoja etsitään. Moni taskulaskin osoittaa kolmen suuren kohtaa. Se ei merkitse sitä, että se on juuri kolme suurinta, mutta se on kolme neljästä. Kuka jää ilman tuolia, kun musiikki loppuu?

Olen ollut monta vuotta pienen puolueen puheenjohtaja, nyt muutaman vuoden suuremman puolueen puheenjohtaja. Pienestä voi tulla suuri ja suuresta pienempi. Perussuomalaiset on ainoa puolue, joka pystyy muuttamaan Suomen EU-politiikan suunnan. Halutaanko sitä muuttaa, siihen ratkeaa hallituskysymys.

Perussuomalaiset ovat valmiita hallitukseen. Myös muut puolueet haluavat kesyttää Perussuomalaisia hallitusvastuulla. Siinä myös ne ottavat riskin.

Perussuomalaiset tulevat hallitukseen yhtä suurella voimalla kuin kaksi muutakin puoluetta. Siinä ei olla kahden jakkaran varassa. Demokratialle se tekisi hyvää.

Nykytila on isänmaan kannalta onneton. Päätöksiä ei synny, eikä mitään uutta uskalleta yrittää. Perussuomalaisia äänestävä kansalainen ei halua ikuista korpitaipaletta. Siinä sitä ollaan puun ja parkin välissä.

Peruslinjaa ei petetä ja oppositioon ei pidä sulkeutua. Kaksi vuotta on pitkä aika. Eurojärjestelmä voi tulla tiensä päähän. Siivoustöitä riittää silloin kaikille kolmelle.

EU-vaalit ovat eduskuntavaalien esinäytös. Niiden painoarvo riippuu siitä, keitä on ehdolla. Niin se vaan on. Väyrynen ja Stubb eivät vielä riitä sytyttämään Suomea.

TIMO SOINI on kansanedustaja ja perussuomalaisten puheenjohtaja.

timo.soini@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Miten päin pinoat halkaistut polttopuut?

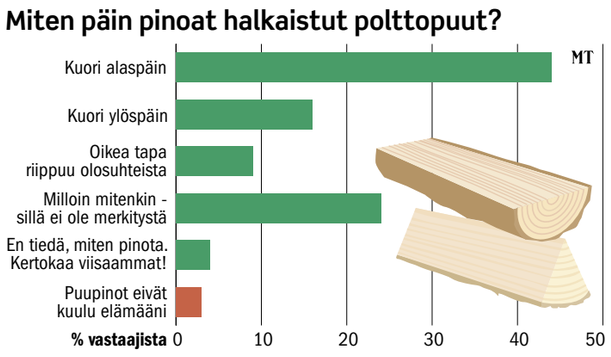

Monenlaisia tapoja puun pinoamiseen

Viikon kysymys siitä, mikä on paras tapa pinota puita, sai runsaasti huomiota. Vastauksia kertyi mukavasti yli 1 200 ja kommenteissa kukki huumori kilpaa isien antamien käytännönläheisten oppien ja nykytekniikan tuomien tapojen kanssa.

Kuori alaspäin oli loppujen lopuksi suosituin vastaus.

”Ikämiehenä sanoisin, että kuori alaspäin, isin opetukset ei kai olleet p..seestä. ”Kasvokirja” ja urbaanit kettutyöt eivät taida tietää mitään maaseudun taidoista. Ei silti en minäkään tiärä kaikkee kaupunnielämästä muutaku ei siä saa nin rauhas assuu ku maaseuvulla”, vitsaili vastausvaihtoehdoille Mirrivainaa.

Kuiva puu kuori ylöspäin, märkä puu kuori alaspäin, ostettaessa puuta pinotaan lomittain, myytäessä mahdollisimman ilmavasti kuori alaspäin, veisteli puolestaan Klapumies.

Antti Mäkitalo antoi helposti muistettavan ohjeen: ”Jos puupino korjataan katon alle samana kesänä, kannattaa puut pinota kuori alaspäin. Kuivuu nopeammin. Jos taas pino on ulkona pitempään, on parempi, että kuori on yläpuolella suojaten vesi- ja lumisateelta. Kahtena kesänä puu kyllä ehtii kuivua kuori ylöspäin pinottuna.”

”Itse kuulun siihen koulukuntaan, joille ei ole muuta väliä, kuin puut pitää olla halkaistuja taikka riittävästi aisattuja ja pinottuina maasta irti aluspuiden päälle, kuivina sateelta suojattuna. Aina ovat halot ja ja klapit kuivaneet!” napautti nimimerkki Onko asiaa edes tutkittu luotettavasti.

Matti Hiltusen mukaan asiaa on tutkittu jo 1930-luvulla, eikä silloinkaan pinoamistavalla todettu selvää vaikutusta.

”Sama on omakin kokemus. Miten päin puut pinossa ovat, ei vaikuta kuivumiseen. Tuuli puut kuivattaa ja pinon pitää olla avoimella paikalla, irti maasta eikä liian tiivis. Viimeistään elokuussa pino olisi hyvä kattaa, mutta ei pressuttaa huppuun. Pinon voi kattaa myös puolikashaloilla malkakattoa matkien: päällimmäiset kuori ylös, sen alle limittäin kuoripuoli alas. Ja niiden alle miten parhaiten sopivat.”

”Pinoamistavalla ei todellakaan ole merkitystä, jos sadevettä ei pääse pinoa kastelemaan ja tuuli pääsee pinon läpi. Paras klapintekoaika alkaa juuri nyt, kun ilma on kuivimmillaan ja kesä edessä. Luonnonkuivatuskin toimii silloin hyvin”, painotti Loppilainen.

”Teen klapikoneella polttopuut 2,4 kuution häkkeihin trukkilavan päälle. Puut on häkeissä miten sattuu ja kuivuvat tosi hyvin. Metrin halkoja teen myös siirrettävien lavojen päälle, niissäkin riittää, että ovat halkaistut ja kuivana sateelta suojatut. Turhaa säätämistä taas tässäkin asiassa!” tuumasi nimimerkki Halkoja ja klapeja koneella tekevä.

Stressaatko kevättä?

Uudessa viikon kysymyksessä selvitetään, onko kevään myöhästyminen jo aiheuttanut verkkolehden lukijakunnassa huolestumista.

KAIJALEENA RUNSTEN
www.maaseuduntulevaisuus.fi